

Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om häkte

beslutade den 10 januari 2011. Ändrade genom KVFS 2011:10, 2011:12, 2012:2, 2013:5, 2014:4, 2016:3, 2017:2, 2017:3, 2018:1, 2018:3, 2018:6, 2019:3, 2019:6 och 2020:5.

Kriminalvården föreskriver följande med stöd av 29, 30 och 33 §§ häktesförordningen (2010:2011) samt 14 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården och beslutar följande allmänna råd.

1 kap. Inledande bestämmelser

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till häkteslagen (2010:611) och häktesförordningen (2010:2011). Begrepp och uttryck som används i föreskrifterna har samma innebörd och tillämpningsområde som i lagen och förordningen, om inte annat anges.

Föreskrifterna gäller den som omfattas av 1 kap. 2 och 3 §§ häkteslagen samt, i fråga om bidrag enligt 6 kap., en intagen som förts över till en sådan sjukvårdsinrättning eller en undersökningsenhet som avses i 6 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

2 § Bestämmelserna avser

- definitioner, intagning i häkte, allmänna rättigheter och skyldigheter samt plan för häktesvistelse och förberedelser för verkställighetsplanering i anstalt (1 kap.),
- placering och vissa rättigheter (2 kap.),
- besök och andra kontakter (3 kap.),

KVFS 2011:2

- särskilda kontroll- och tvångsåtgärder (4 kap.),
- hälso- och sjukvård (5 kap.),
- bidrag av allmänna medel (6 kap.),
- journal (7 kap.), samt
- övriga bestämmelser (8 kap.). (KVFS 2011:12)

2 a § I frågor som berör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Bedömningar som rör barnets bästa ska ta sin utgångspunkt i det enskilda barnets situation.

Överväganden avseende barnets bästa ska dokumenteras. I motiveringen till beslut ska det redogöras på vilket sätt barnets bästa har vägts in i den bedömning som ligger till grund för beslutet. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

Barnets åsikter och inställning bör tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.

För att utreda vad som är till ett barns bästa bör barnet, i de fall det bedöms lämpligt, ges möjlighet att komma till tals och få ge sin åsikt i frågan. Om barnet inte självt framför sina åsikter, bör hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt. (KVFS 2019:6)

Definitioner

3 § Med *barn* avses en person under 18 år, om inte annat anges.

4 § Med *närstående* avses

1. en intagens maka eller make, registrerade partner och sambo,
2. en intagens barn, oavsett ålder,
3. andra barn som stadigvarande sammanbor med en intagen,
4. en intagens föräldrar och syskon, samt
5. en annan person än någon som anges i 1-4 som har en sådan nära relation till en intagen att de bör betraktas som närstående till varandra.

Allmänna råd

En annan person som enligt punkt 5 kan betraktas som närstående till en intagen kan t.ex. vara en fästmo eller fästman, eller en flick- eller pojkvän. En förutsättning är dock att relationen har haft en viss varaktighet. Även t.ex. ett barnbarn eller en far- eller morförälder kan betraktas som närstående till en intagen, om den intagne har sammanbott med personen under en längre tid eller personen på annat sätt har särskild betydelse för den intagne. (KVFS 2019:6)

5 § Med *INTIK-systemet* avses Kriminalvårdens särskilda system för kontrollerat telefonerande för intagna.

6 § Med *droger* avses alkohol, narkotika, något annat berusningsmedel, något sådant medel som avses i 1 § lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller någon sådan vara som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Med prov för drogkontroll avses urin-, utandnings-, saliv-, svett-, blod- eller hårprov för kontroll av att en intagen inte är påverkad av droger.

**KVFS
2011:2**

Allmänna råd

Vad som är narkotika framgår av 8 § narkotikastrafflagen (1968:64), förteckningen i förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika samt av Läkemedelsverkets föreskrifter om förteckningar över narkotika. Med något annat berusningsmedel avses t.ex. lösningsmedel.

Intagning i häkte

7 § I Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2019:1) om inledande av verkställighet av fängelsestraff och straffrättsberäkning finns föreskrifter och allmänna råd om bl.a. verkställbarhetskontroll och intagning i häkte av en person som är dömd och som inställer sig i häkte och begär att få påbörja verkställigheten av ett fängelsestraff eller som har blivit förpassad till häkte. (KVFS 2019:3)

8 § Innan en person tas in i häkte ska grunden för frihetsberövandet kontrolleras. Kontroll ska också göras av att det är rätt person som tas in.

Om grunden för frihetsberövandet är verkställighet av fängelsestraff ska en kontroll av att domen eller beslutet är verkställbart och av att rätt person tas in ske enligt bestämmelserna i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2019:1) om inledande av verkställighet av fängelsestraff och straffrättsberäkning. (KVFS 2019:3)

Allmänna råd

Kontroll av att den som är häktad är rätt person sker normalt genom att polisen bekräftar den häktades identitet. Kontroll av att annan som ska tas in i häkte är rätt person kan ske genom identitetshandling, i register eller genom att kriminalvårdstjänsteman eller annan myndighetsperson styrker att det är fråga om rätt person. Intagning kan ske även om det inte helt går att säkerställa att det är rätt person som tas in, om det ändå framstår som sannolikt att så är fallet. I sådant fall måste det rätta förhållandet snarast styrkas.

Behovet att kontrollera grunden för frihetsberövandet kvarstår även efter att en person har tagits in i häkte. Uppstår tveksamhet om huruvida den intagne får hållas fortsatt frihetsberövad, behöver förundersökningsledaren eller domstolen genast kontaktas. Sådant tveksamhet kan t.ex. föreligga om tidsfristen för att ompröva ett frihetsberövande har passerat, utan att Kriminalvården fått någon information om hur processen fortskrider. Det kan också föreligga sådan tveksamhet när ett beslut om häktning i den misstänktes utvaro verkställts och häktningförhandling därefter inte hållits inom föreskriven tid. (KVFS 2017:2)

Allmänna råd till 3 § häktesförordningen (2010:2011)

Den intagnes rätt att underrätta närstående om var han eller hon befinner sig i anslutning till att han eller hon tas in i häkte eller flyttas från ett häkte till ett annat bör normalt omfatta en person.

Hänsyn till brottsoffer eller ett kontaktförbud kan utgöra särskilda skäl mot att medge en intagen rätt att meddela en viss närstående.

KVFS 2011:2

Utan att det uttryckligen följer av häktesförordningen bör även den som är intagen på grund av misstanke om brott ges möjlighet att underrätta närstående om var han eller hon befinner sig i anslutning till att han eller hon tas in i häkte eller flyttas från ett häkte till ett annat. Innan en sådan underrättelse lämnas behöver det kontrolleras om det finns något hinder mot att underrättelsen lämnas, t.ex. om undersökningsledaren har fattat beslut om att skjuta upp en underrättelse enligt 24 kap. 21 a § rättegångsbalken, den intagne har restriktioner enligt 6 kap. häkteslagen (2010:611) som hindrar underrättelsen eller det finns ett kontaktförbud gentemot den person som den intagne vill underrätta. (KVFS 2017:2)

9 § En säkerhetsbedömning ska upprättas i omedelbar anslutning till att en intagen tagits in i häkte och fastställas inom tre dagar. Säkerhetsbedömningen ska löpande följas upp, dock minst varannan månad, och ändras när det är motiverat. (KVFS 2016:3)

Allmänna råd

Säkerhetsbedömningen bör identifiera behov av säkerhetsåtgärder i samband med vistelsen i häkte. Sådana åtgärder kan vara motiverade utifrån t.ex. risken för att den intagne

- rymmer eller fritas,*
- använder hot eller våld eller*
- gör sig skyldig till annan allvarlig misskötsamhet. (KVFS 2016:3)*

10 § En intagen ska, i anslutning till att han eller hon tas in i häkte, informeras om rätten att underrätta närstående enligt 3 § häktesförordningen (2010:2011). Den intagne ska även, om sådan information inte redan har lämnats vid annat häkte, informeras om

- de rättigheter och skyldigheter som han eller hon har,*
- vilka pengar som han eller hon får ta emot, inneha och använda för inköp av förbrukningsvaror,*
- skyldigheten att medverka vid drogkontroll,*
- det regelverk som i övrigt gäller för häktesvistelsen, samt*
- Kriminalvårdens registrering av personuppgifter.*

Vidare ska den intagne få information om lokalerna, signalanordningar och brandskydd. En intagen ska dessutom, om det inte är obehövt med hänsyn till frihetsberövandets karaktär och varaktighet, informeras om häktets

- lokala rutiner,*
- användning av kamerabevakning,*
- sjukvårdsverksamhet, samt*
- verksamhet för andlig vård (NAV).*

En intagen som avtjänar fängelse ska informeras om bestämmelserna om uppskjuten villkorlig frigivning. (KVFS 2020:5)

Allmänna råd

Information bör lämnas på ett språk som den intagne förstår, företrädesvis skriftligen. Information kan också lämnas genom skyltning eller i digitalt format.

11 § Kriminalvården bestämmer när under dygnet en dömd ska frigges efter avtjänat straff.

Allmänna rättigheter

12 § Den intagne har rätt att få mat som är anpassad efter hans eller hennes medicinska behov. I den utsträckning det är möjligt ska hänsyn även tas till den intagnes religion. En intagen har dock alltid rätt att få vegetarisk mat.

En intagen har rätt att få mat vid sedvanliga mattider. Den intagne ska dock ges möjlighet att inta sina måltider vid tider som är anpassade efter hans eller hennes medicinska behov eller religion.

En intagen har rätt att under sin fritid själv bereda eller få varm dryck, om det inte kan äventyra ordningen eller säkerheten. (KVFS 2014:4)

13 § En intagen ska förses med sängkläder, handdukar och basartiklar för personlig hygien samt, om den intagne vill det, kläder och skor. Utrustningen får dock begränsas om det är nödvändigt för att förhindra att den intagne allvarligt skadar sig själv. (KVFS 2011:12)

Allmänna råd

För att inte försvåra visitation, vålla sanitär olägenhet eller på annat sätt äventyra ordningen eller säkerheten bör den intagne normalt inte få förvara fler kläder, sängkläder och handdukar än vad som behövs mellan två tvättbyten. Om den intagne har möjlighet att själv tvätta sina kläder och handdukar bör den tillåtna mängden anpassas efter hur ofta den intagne har möjlighet att tvätta.

Med basartiklar för personlig hygien avses i första hand tandborste, tandkräm, tvål, schampo, kam eller borste, deodorant, rakartiklar och menstruationsskydd. Sådana artiklar bör tillhandahållas för normal konsumtion. (KVFS 2011:12)

14 § De sängkläder, handdukar och kläder som en intagen förses med ska bytas regelbundet utifrån allmänna hygieniska krav. Sådana byten behöver inte ske om den intagne har möjlighet att tvätta själv.

15 § En intagen ska ges möjlighet att dagligen sköta sin personliga hygien.

16 § En intagen som behöver akuttandvård ska beredas sådan vård, om han eller hon medgett att häktet för täckande av tandvårdskostnaderna får förfoga över hans eller hennes medel inom Kriminalvården. (KVFS 2013:5)

Allmänna råd

Med akuttandvård avses avhjälpande av smärttillstånd orsakat av kariesskada, tappad fyllning, trauma eller akut infektion från tand, käke, tandfäste eller munslemhinna. Även insättning av temporär tandersättning till följd av akut uppkommen framtandsförlust betraktas som akuttandvård.

Utgångspunkten är att en intagen ska bekosta all tandvård själv. (KVFS 2013:5)

17 § I en intagens bostadsrum ska det finnas stol, bord, skåp eller hylla, säng, bäddutrustning, spegel, anslagstavla, mugg, väckarklocka, radio, TV samt anordning som gör att den intagne själv kan reglera inflödet av dagsljus.

Första stycket gäller inte om annat följer av ett beslut om restriktioner, om det finns risk för att den intagne allvarligt skadar sig själv eller annan eller gör sig skyldig till skadegörelse, om det saknas ordinarie bostadsrum på grund av platsbrist eller när det finns behov av att göra tillfälliga omplaceringar i syfte att upprätthålla ordning och säkerhet. Så långt det är möjligt utifrån ordnings- och säkerhetsskäl ska bostadsrummet i dessa fall förses med sådant som enligt första stycket ska finnas i en intagens bostadsrum. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

När en intagen är ålagd restriktioner som avser inskränkningar i rätten att följa vad som händer i omvärlden kan det följa av beslutet om restriktioner att den intagne inte får ha tillgång till radio eller TV.

Behov av att göra en tillfällig omplacering i syfte att upprätthålla ordning och säkerhet enligt 17 § andra stycket kan t.ex. föreligga om den intagne försöker kringgå de restriktioner som har ålagts honom eller henne eller i övrigt på ett påtagligt sätt stör dygnsvilan för övriga intagna. (KVFS 2019:6)

18 § En intagens bostadsrum ska ha en signalanordning för kommunikation med personal.

19 § En intagen som har möjlighet att dagtid vistas tillsammans med andra intagna ska ges tillgång till de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för frihetsberövandet. En intagen som inte har den möjligheten ska vid förfrågan ges tillgång till regelverket i sitt bostadsrum. (KVFS 2013:5)

Allmänna råd

Endast de författningar som gäller för frihetsberövandet behöver tillhandahållas på avdelningen.

Följande författningar bör normalt hållas tillgängliga:

- brottsbalken,*
- förvaltningslagen (2017:900),*
- lag (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövade med tillhörande förordning,*
- fängelselagen (2010:610) med tillhörande förordning och föreskrifter,*
- häkteslagen (2010:611) med tillhörande förordning och föreskrifter,*
- strafftidslagen (2018:1251) med tillhörande förordning och föreskrifter samt*
- Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (Europakonventionen). (KVFS 2019:3)*

20 § Om en intagen vill tala med en representant för ledningen av häktet, ska tillfälle till det ges så snart det lämpligen kan ske. Kriminalvården bestämmer vem som vid ett visst samtal representerar ledningen.

20 a § Inför studiebesök av utomstående ska berörda intagna informeras i god tid. Besökarna får endast ges tillträde till en intagens bostadsrum efter medgivande av den intagne. (KVFS 2014:4)

**KVFS
2011:2**

Allmänna råd

Kriminalvårdens personal betraktas inte som utomstående. (KVFS 2014:4)

Allmänna skyldigheter

Allmänna råd till 4 § andra stycket häktesförordningen (2010:2011)

Att en intagen ska visa hänsyn mot personal och medintagna innebär t.ex. att den intagne inte får utsätta någon för trakasserier eller annat otillbörligt eller hänsynslöst beteende. Med trakasserier avses t.ex. sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av sexuell läggning, etnisk, ideologisk, eller religiös tillhörighet samt trakasserier på grund av funktionshinder. Skyldigheten att visa hänsyn innebär även t.ex. att pornografiska bilder inte får sättas upp i bostadsrum eller i gemensamma utrymmen och att en intagen inte får åstadkomma buller eller annat ljud som väsentligen kan störa annan intagen.

21 § En intagen får endast vistas på anvisat område.

22 § En intagen får inte

- utan medgivande bruka eller ta annan befattning med sådant som inte får tas emot och innehas i häkte,
- manipulera Kriminalvårdens egendom, eller
- hantera personliga tillhörigheter eller Kriminalvårdens egendom på ett sätt som kan äventyra ordningen eller säkerheten.

Allmänna råd

Med att manipulera Kriminalvårdens egendom avses t.ex. att bryta en plombering eller att göra ingrepp i eller påverka teknisk övervakningsutrustning, brandlarm eller liknande. Med att äventyra ordningen eller säkerheten avses t.ex. att hantera tillhörighet eller utrustning på ett brandfarligt sätt. Att det är förbjudet att uppsåtligt förstöra eller skada egendom till men för annan följer av 12 kap. 1–2 §§ brottsbalken. Med annan avses t.ex. Kriminalvården.

23 § En intagen ska hålla god ordning i bostadsrummet och medverka till att hålla god ordning i gemensamma utrymmen.

Allmänna råd

Med god ordning avses t.ex. att städa bostadsrummet regelbundet och att inte förvara livsmedel eller annat på ett sätt som kan vålla sanitär olägenhet.

24 § En intagen får inte röka inomhus. Rökning får ske utomhus på tid och plats som Kriminalvården anvisar.

24 a § En intagen får inte spela med andra intagna om pengar, om andra föremål eller med pengars värde som insats. (KVFS 2018:6)

Häktesplan

25 § För en intagen som är häktad på grund av misstanke om brott ska en plan för häktesvistelsen (häktesplan) fastställas inom två veckor från häktningen. Häktesplanen ska vara individuellt utformad efter omständigheterna i det enskilda fallet.

En häktesplan kan också fastställas enligt första stycket för en intagen som vistas i häkte på annan grund än misstanke om brott, med iakttagande av frihetsberövandets karaktär och varaktighet.

Den intagne ska få en kopia av planen.

Den tidsfrist som anges i första stycket får överskridas om det finns särskilda skäl. (KVFS 2016:3)

Allmänna råd

När det gäller intagna som vistas i häkte på annan grund än misstanke om brott kan det röra sig om korta frihetsberövanden om några timmar eller något dygn. I dessa fall saknas normalt skäl att ta fram och fastställa en häktesplan. En bedömning måste dock göras i varje enskilt fall. Till exempel är det många gånger motiverat att ta fram och fastställa en häktesplan för personer som är tagna i förvar enligt utlänningslagen (2005:716). (KVFS 2016:3)

26 § Häktesplanen ska identifiera den intagnes behov av

- åtgärder som kan motverka negativa följder av frihetsberövandet,
- isoleringsbrytande åtgärder,
- särskilt skydd och
- hälso- och sjukvård.

Häktesplanen ska utformas med iakttagande av den säkerhetsbedömning som gjorts enligt 9 §.

Om den intagne är under 18 år ska det i häktesplanen särskilt preciseras vilka insatser som ska vidtas med anledning av de särskilda behov som en minderårig person kan ha avseende t.ex. kontakt med föräldrar eller annan omsorgsperson, utbildningsplan, fritidsaktiviteter, andra sociala kontakter samt övriga isoleringsbrytande åtgärder.

Vid utformning av planen ska eventuella barns behov i egenskap av närstående till den intagne särskilt beaktas. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

Med åtgärder som kan motverka negativa följder av frihetsberövandet avses t.ex. åtgärder som tar sikte på de psykiska, sociala och ekonomiska konsekvenser som frihetsberövandet kan ha för den intagne. Det kan t.ex. avse den intagnes behov av kontakt med närstående.

Med isoleringsbrytande åtgärder avses t.ex. den intagnes möjlighet att vistas i gemensamhet, eller såvitt avser en intagen som är belagd med restriktioner, förutsättningar för s.k. samsittning.

Med särskilt skydd avses bl.a. åtgärder som förhindrar att den intagne utsätts för hot och våld.

Det måste vid utformningen av planen beaktas att åtgärder kan kräva åklagares medgivande.

Att beakta barns behov kan avse t.ex. barnets behov av att upprätthålla kontakt med en frihetsberövad förälder. Även barnets utsatthet bör särskilt beaktas. (KVFS 2019:6)

27 § Häktesplanen ska ändras när det finns anledning till det. Häktesplanen ska fastställas på nytt när det är motiverat, dock minst varannan månad från senaste fastställande. (KVFS 2016:3)

Allmänna råd

Anledning att ändra häktesplanen kan t.ex. föreligga när meddelade restriktioner ändras eller efter förflyttning till annat häkte. (KVFS 2016:3)

28 § En häktesplan ska, i den utsträckning det är lämpligt och om den intagne samtycker till det, innehålla åtgärder som kan ge den intagne det stöd och den hjälp som han eller hon behöver. (KVFS 2016:3)

Allmänna råd

Sådana åtgärder kan t.ex. avse samtal och förberedelser inför den verkställighetsplan som, om den intagne döms till fängelse, ska upprättas i anstalt enligt 1 kap. 5 § andra stycket fängelselagen (2010:610). Vid bedömningen om, och i vilken omfattning, sådana åtgärder bör vidtas är t.ex. frihetsberövandets varaktighet av betydelse. (KVFS 2016:3)

2 kap. Placering och vissa rättigheter

Placering

Placering i häkte

Allmänna råd

En intagen som är häktad bör normalt placeras i det häkte som är beläget i eller nära den ort där rättsprocessen ska äga rum, om inte placering i annat häkte behövs av säkerhets- eller beläggningsskäl.

I 10 kap. 20 § utlänningslagen (2005:716) finns bestämmelser om att en utlänning som hålls i förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest under vissa förutsättningar ska hållas avskild från andra intagna. (KVFS 2013:5)

Allmänna råd till 2 kap. 1 § andra stycket häkteslagen (2010:611)

Annan särskild anledning att placera två eller flera intagna i samma rum kan t.ex. avse fall då placering i enrum kan inverka negativt på den intagnes psykiska hälsa eller att intagna frivilligt vill placeras tillsammans. En förutsättning för sådan placering är att det är säkerhetsmässigt och praktiskt möjligt.

Att placera en man och en kvinna i samma rum är bara aktuellt om de är närstående.

Bestämmelser om den intagnes rätt att, om han eller hon vill det, vistas tillsammans med andra intagna under dagtid finns i 2 kap. 5 § häkteslagen. (KVFS 2018:1)

Allmänna råd till 2 kap. 2 § häkteslagen (2010:611)

Om en intagen inte kan placeras på en häktesavdelning där endast intagna av samma kön vistas bör åtgärder vidtas för att, utifrån omständigheterna i varje enskilt fall, undvika att den intagne måste vistas helt ensam.

Allmänna råd till 2 kap. 3 § häkteslagen (2010:611)

När en intagen är under 18 år bör åtgärder vidtas för att, utifrån omständigheterna i varje enskilt fall, undvika att den intagne måste vistas helt ensam. Om det inte går att finna andra åtgärder kan det vara nödvändigt att placera den unge tillsammans med lämpliga intagna över 18 år.

Tillstånd att ha spädbarn i häkte

Allmänna råd till 2 kap. 4 § häkteslagen (2010:611)

Med spädbarn avses ett barn under de allra första levnadsåren.

Att tillåta en intagen att ha sitt spädbarn hos sig i häkte kan anses vara till barnets bästa t.ex. när någon annan lämplig placering av barnet inte hunnit ordnas eller när barnet föds under vistelsen i häkte.

1 § En intagen som medges tillstånd att ha sitt spädbarn hos sig ska förses med nödvändig utrustning och ges sådana bostads- och sysselsättningsförhållanden som möjliggör vård av barnet.

2 § Innan ett spädbarn skiljs från en intagen ska samråd ske med socialnämnden.

Tillsyn av intagna som omhändertagits enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

3 § En intagen som har omhändertagits enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. ska ses till med högst 15 minuters mellanrum.

Vistelse i gemensamhet och avskildhet

Allmänna råd till 2 kap. 5 § häkteslagen (2010:611)

Säkerhetsskäl som gör det nödvändigt att hålla den intagne avskild från andra kan vara t.ex. att det föreligger risk för fritagning eller rymning, att den intagne är våldsam eller berusad, att det har uppstått en olämplig klientkonstellation som inte kan lösas genom förflyttning, att det har uttalats hot om våld eller att en skadegörelse har ägt rum.

När en intagen inte kan vistas i gemensamhet är det nödvändigt att utreda förutsättningarna för isoleringsbrytande åtgärder.

Exempel på isoleringsbrytande åtgärder är restriktionsgrupp och samsittning. Med restriktionsgrupp avses att två eller flera intagna, med restriktioner avseende gemensam vistelse, vistas tillsammans i närvaro av kriminalvårdspersonal. Med samsittning avses att två intagna, med eller utan restriktioner, under viss tid dagtid vistas tillsammans i ett bostadsrum eller annat anvisat utrymme utan närvaro av personal.

Är den intagne belagd med restriktioner avseende gemensam vistelse får restriktionsgrupp och samsittning beviljas endast i den utsträckning som åklagare medger. Intagen med restriktioner avseende gemensam vistelse får endast ha samsittning med annan intagen som har restriktioner. (KVFS 2018:1)

3 a § Ett beslut om avskildhet enligt 2 kap. 5 § häkteslagen (2010:611) ska omprövas så ofta det finns anledning till det, dock minst var tionde dag. (KVFS 2018:6)

Sysselsättning och ersättning

4 § En intagen har rätt till ersättning med 11 kronor per timme för tid som han eller hon deltar i eller utför sysselsättning som anordnats av Kriminalvården.

Allmänna råd

En intagen som under sysselsättning stör ordningen eller vägrar följa anvisningar och som därigenom försvårar genomförandet av verksamheten anses inte ha utfört eller deltagit i sysselsättning.

5 § Utbetalning av ersättning för sysselsättning ska ske genom att det intjänade beloppet varje eller varannan vecka, på veckodag som Kriminalvården bestämmer, sätts in på ett för detta ändamål särskilt konto som administreras av Kriminalvården. (KVFS 2020:5)

6 § En intagen ska vid varje utbetalningstillfälle skriftligen informeras om storleken på det intjänade beloppet och hur det har beräknats. (KVFS 2020:5)

Vistelse utomhus

Allmänna råd till 2 kap. 7 § häkteslagen (2010:611)

Synnerliga skäl mot att ge möjlighet till en timmes utomhusvistelse varje dag kan finnas t.ex. vid en oförutsedd situation som av säkerhetsskäl gör det nödvändigt att hålla intagna, som annars skulle ha vistats i gemensamhet, avskilda från varandra och det till följd därav saknas praktiska förutsättningar att låta de intagna vistas utomhus.

Förströelse

Allmänna råd till 2 kap. 8 § häkteslagen (2010:611)

Tillgången till förströelse kan inskränkas av ordnings- eller säkerhetsskäl samt till följd av praktiska förhållanden inom Kriminalvården som t.ex. häktesrutiner och resurstillgång.

7 § Den förströelse som intagna ska ges möjlighet att ägna sig åt ska vara av varierat slag.

8 § En intagen ska genom Kriminalvårdens försorg ges möjlighet att köpa vissa förbrukningsvaror.

KVFS 2011:2

Inköp enligt första stycket får endast ske med pengar som i enlighet med dessa föreskrifter har satts in eller utbetalats till det konto som avses i 5 §. (KVFS 2020:5)

9 § Ny benämning: 1 kap. 24 a § (KVFS 2018:6)

10 § En intagen ska ges möjlighet att ta del av ett varierat utbud av litteratur och samhällsinformation, om inte restriktioner hindrar det.

Utbud av massmedier

11 § En intagen ska ges möjlighet att ta del av SVT 1, SVT 2 samt TV 4, om inte restriktioner hindrar det.

Allmänna råd till 2 kap. 9 § häkteslagen (2010:611)

Tillgången till utbud av massmedier kan inskränkas av ordnings- eller säkerhetsskäl samt till följd av praktiska förhållanden inom Kriminalvården som t.ex. häkterutiner och resurstillgång.

Religionsutövning

12 § En intagen ska på lämpligt sätt ges möjlighet till kontakt med en representant för den egna religionen.

Allmänna råd till 2 kap. 10 § häkteslagen (2010:611)

Möjligheten till kontakt kan inskränkas av ordnings- eller säkerhetsskäl samt till följd av praktiska förhållanden inom Kriminalvården som t.ex. häkterutiner och resurstillgång.

Personliga tillhörigheter

Allmänna råd till 2 kap. 11 § häkteslagen (2010:611)

Med personliga tillhörigheter avses all egendom som tillhör en intagen, t.ex. kläder, skor, pengar och försändelser. Egendom som Kriminalvården förser den intagne med utgör inte personliga tillhörigheter. Med innehav avses att den intagne förvarar personliga tillhörigheter i bostadsrummet eller i gemensamma utrymmen i häktet. Med innehav avses också att den intagne förfogar över sådana pengar som anges i 14 § på konto som administreras av Kriminalvården för den intagne. (KVFS 2020:5)

Mottagande och innehav

13 § En intagen får inte ta emot och inneha böcker, tidskrifter eller tidningar som uppmanar till brott eller som innehåller beskrivningar av vapen eller av hur man tillverkar droger eller föremål som är ägnade att användas som brottsverktyg.

14 § En intagen får inte ta emot och inneha andra pengar än sådana som utbetalas av Kriminalvården. (KVFS 2020:5)

14 a § En intagen ska i samband med att information lämnas enligt 6 § eller häktesbidrag utbetalas enligt 6 kap. 2 § informeras om saldot på de konton som administreras av Kriminalvården för den intagne. (KVFS 2020:5)

15 § En intagen får inte ta emot och inneha

- pass,
- kontanter,
- alkohol eller annat berusningsmedel,
- rökverk och tillbehör, annat än i samband med tillåten rökning, eller
- utrustning för elektronisk kommunikation eller lagring av data. (KVFS 2020:5)

Allmänna råd

Med tillbehör till rökverk avses t.ex. tändare, tändstickor och andra elddon samt tobak, cigarettpapper och lösa filter.

Med utrustning för elektronisk kommunikation avses t.ex. telefoner, datorer, vissa spelkonsoler och tillbehör till sådan utrustning.

Allmänna råd till 2 kap. 11 § häkteslagen (2010:611)

Bland annat har mängden personliga tillhörigheter betydelse för om ordningen eller säkerheten kan äventyras, t.ex. om mängden försvårar visitation eller vållar sanitär olägenhet.

En intagen som är häktad kan endast vägras att ta emot och inneha privata kläder och skor om mottagandet och innehavet vid en individuell bedömning bedöms kunna äventyra ordningen eller säkerheten.

Normalt kan följande övriga personliga tillhörigheter tas emot och innehas utan att ordningen eller säkerheten kan äventyras:

- glasögon eller annat synhjälpmedel,
- hörselhjälpmedel,
- armbandsur av enklare beskaffenhet,
- vigselring,
- ett fåtal övriga smycken av mindre värde,
- ett fåtal elektriska apparater av enklare slag,
- utrustning som behövs för att utöva religion,
- fotografier, brev och vykort,
- CD-spelare och hörlurar eller motsvarande,
- CD-skivor eller motsvarande, om den intagne har tillgång till CD-spelare eller motsvarande,
- telefonkort till INTIK-systemet, samt
- tillhörigheter som är inköpta i kiosk eller varuautomat genom Kriminalvårdens försorg.

Även andra personliga tillhörigheter än de uppräknade kan vara motiverade om innehavet bedöms särskilt angeläget för den intagne och inte äventyrar ordningen eller säkerheten på häktet. En förutsättning är dock att tillhörigheterna utan olägenhet kan förvaras och transporteras inom Kriminalvården. (KVFS 2019:6)

16 § Ett beslut om mottagande och innehav kan återkallas om mottagandet och innehavet kan äventyra ordningen eller säkerheten.

Omhändertagande och förvaring

Allmänna råd till 2 kap. 12 § häkteslagen (2010:611)

Ett omhändertagande av personliga tillhörigheter enligt 2 kap. 12 § häkteslagen (2010:611) innebär inte någon annan inskränkning i den intagnes rätt att disponera tillhörigheterna utöver att han eller hon inte får inneha dem.

Omhändertagande av personliga tillhörigheter kan ske t.ex. vid kontroll av bostadsrum, kroppsvisitation eller granskning av försändelser. Skriftliga handlingar, t.ex. brev, böcker, tidskrifter eller tidningar, får dock inte omhändertas enligt 2 kap. 12 § häkteslagen (2010:611) vid granskning, dvs. innan befordran. Detta hindrar inte att försändelsen i vissa fall hålls kvar med stöd av 3 kap. 7 § häkteslagen (2010:611). (KVFS 2014:4)

17 § När personliga tillhörigheter som en intagen inte får ta emot och inneha omhändertas ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

18 § Inför en transport ska de personliga tillhörigheter som ska följa med vid transporten packas i emballage som tillhandahålls av Kriminalvården. Emballaget ska plomberas. Den intagne ska, om möjligt, själv packa tillhörigheterna och plombera emballaget. Utförs uppgifterna av Kriminalvården ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

Antalet kollin ska förtecknas.

19 § När omhändertagna tillhörigheter med stort ekonomiskt värde förvaras ska dokumentation ske genom fotografering.

20 § Utöver vad som framgår av 7 § andra stycket häktesförordningen (2010:2011), ska dokumentation ske när omhändertagna tillhörigheter lämnas ut.

21 § När en personlig tillhörighet lämnas ut ska mottagandet kvitteras. Om mottagaren vägrar kvittera utlämnandet ska en tjänsteman, eller om möjligt två tjänstemän, intyga att utlämnande har skett. (KVFS 2019:6)

Permission

Allmänna råd till 2 kap. 13 § häkteslagen (2010:611)

Permission kan beviljas t.ex. för att en intagen ska kunna besöka en närstående som är allvarligt sjuk, närvara vid en närståendes begravning eller vid en viktig anläggelse som rör den intagnes barn.

Med hinder som av säkerhetsskäl talar mot att permission ska beviljas avses t.ex. risk för att den intagne begår brott eller avviker.

3 kap. Besök och andra kontakter

KVFS
2011:2

Besök

Allmänna råd till 3 kap. 1 § häkteslagen (2010:611)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för besök, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till häktets rutiner samt tillgången till personal och besöksrum.

Vid bedömningen om besök kan beviljas bör såväl riskerna kring den intagne som besökaren beaktas. Besök av en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller besök av en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock kontrollerade besök medges, om riskerna kan hanteras genom kontrollen. Om den intagne saknar närstående som han eller hon kan ta emot besök av, kan kontrollerade besök även medges för annan än närstående.

Vid bedömningen om besök av barn kan beviljas bör särskilt beaktas om barnet är närstående till den intagne. Även andra omständigheter som t.ex. barnets ålder samt de förutsättningar besöket ska äga rum under bör beaktas. Barnet bör normalt följas åt av en vuxen under besöket. En sådan vuxen kan vara t.ex. en annan vårdnadshavare, en person från socialtjänsten eller någon annan som barnet har förtroende för. (KVFS 2019:6)

När besök lämpligen kan ske

1 § Vid fördelning av tider för besök ska besök av närstående prioriteras.

2 § Upphävd genom KVFS 2013:5.

Kontroll

3 § När en intagens besök ska kontrolleras på grund av att det finns risk för överlämnande av ett otillåtet föremål ska ett besöksrum som omöjliggör att föremål överlämnas användas, om ett sådant rum finns att tillgå och det inte finns skäl mot det.

Allmänna råd

Skäl mot att genomföra besök i ett besöksrum som omöjliggör att föremål överlämnas kan finnas t.ex. vid besök av barn.

4 § Om ett besök kontrolleras på ett sådant sätt som avses i 3 kap. 2 § häkteslagen (2010:611) på grund av att det finns risk för överlämnande av ett otillåtet föremål får den intagne och besökaren inte ha kroppskontakt, om det inte finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Särskilda skäl att tillåta kroppskontakt kan finnas t.ex. om besökaren är ett barn.

KVFS 2011:2

5 § Om ett besök övervakas ska samtal under besöket föras på ett språk som förstås av den som övervakar det, om det inte är obehövt med hänsyn till syftet med övervakningen. Om samtalet inte kan föras på ett sådant språk ska tolk anlitas. Om samtalet i strid med vad som gäller för besöket förs på ett språk som inte förstås av den som övervakar besöket eller av tolken ska besöket avbrytas, om det inte är uppenbart obehövt.

Allmänna råd

Om syftet med övervakningen endast är att förhindra överlämnande av otillåtna föremål kan det vara obehövt att den som övervakar besöket förstår samtalet.

6 § Om ett besök övervakas genom bild- eller ljudupptagning ska den intagne och besökaren informeras om det.

7 § En besökare får inte spela in ljud eller bild i häktet utan Kriminalvårdens tillstånd.

7 a § Kroppsvisitation genom undersökning av föremål som en besökare vill ta med till den lokal där besöket ska äga rum ska genomföras i besökarens närvaro.

Föremål som besökaren inte vill ta med till den lokal där besöket ska äga rum får bara undersökas om det finns särskilda skäl och ska förvaras så att ingen obehörig kan komma åt dem. Besökaren ska genom skyltning eller på annat sätt informeras om att sådan undersökning kan ske. (KVFS 2018:6)

Allmänna råd

Särskilda skäl att undersöka ett föremål som en besökare inte tar med till den lokal där besöket ska äga rum kan finnas t.ex. om det finns misstankar om att föremålet kan äventyra ordningen eller säkerheten i häktet trots att det inte tas med till besöksrummet, t.ex. utrustning som kan möjliggöra otillåten elektronisk kommunikation eller explosiva föremål. (KVFS 2018:6)

7 b § I de fall en kroppsvisitation eller ytlig kroppsbesiktning utförs på en besökare i enlighet med 3 kap. 3 § häkteslagen (2010:611) ska detta dokumenteras i journalen. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

Av dokumentationen bör det framgå vem som har fattat beslut om åtgärden, varför den aktuella åtgärden har vidtagits, utfallet av åtgärden, vem som har utfört åtgärden samt vem som har bevitnat denna. (KVFS 2019:6)

Elektronisk kommunikation

Allmänna råd till 3 kap. 4 § häkteslagen (2010:611)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för elektronisk kommunikation, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till häktets rutiner samt tillgången till personal och utrustning för sådan kommunikation.

Vid bedömningen av om elektronisk kommunikation kan beviljas bör såväl riskerna kring den intagne som den som den intagne ska kommunicera med beaktas. Tillstånd till sådan kommunikation med en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller elektronisk kommunikation med en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock tillstånd till avlyssnad kommunikation medges, om riskerna kan hanteras genom avlyssningen. Om den intagne saknar närstående att kommunicera elektroniskt med, kan avlyssnad kommunikation även medges till annan än närstående. (KVFS 2019:6)

Utrustning för elektronisk kommunikation

8 § En intagen får endast använda sådan utrustning för elektronisk kommunikation som tillhandahålls av Kriminalvården.

Allmänna råd

Med utrustning avses även programvara.

Elektronisk kommunikation via telefon

9 § En intagens ansökan om telefontillstånd ska betraktas som en ansökan om tillstånd att ringa inom INTIK-systemet, om inte den intagne anger något annat.

10 § En intagen får beviljas tillstånd att ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet endast om den intagne har starka skäl för att få ringa samtalet.

Tillstånd till ett telefonsamtal som Kriminalvården ska bekosta genom bidrag till den intagne får medges utanför INTIK-systemet, även om tillstånd inom det systemet kan beviljas. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

Starka skäl att få ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet kan finnas för att ringa samtal till en försvarare. Starka skäl att få ringa utanför INTIK-systemet kan även finnas för t.ex. samtal till en närstående, annan advokat än försvararen, arbetsgivare, hyresvärd eller liknande, bank eller ett försäkringsbolag, om behovet av kontakt inte kan tillgodoses på annat sätt. (KVFS 2019:6)

11 § Om tillstånd till telefonsamtal inom INTIK-systemet inte kan beviljas på grund av säkerhetsskäl och samtal i stället genomförs utanför det systemet enligt 10 § ska samtalet avlyssnas, om det inte är uppenbart obehövligt.

Allmänna råd

Att samtal mellan en intagen och hans eller hennes försvarare inte får avlyssnas framgår av 3 kap. 5 § andra stycket häkteslagen (2010:611). (KVFS 2017:3)

12 § Avlyssning av ett telefonsamtal ska ske i realtid. Om det inte är möjligt får samtalet spelas in och avlyssnas i efterhand, om det innebär tillräcklig kontroll.

13 § Ett telefonsamtal som avlyssnas ska föras på ett språk som förstås av den som avlyssnar samtalet om det inte är uppenbart obehövt. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

Situationer då det kan tillåtas att samtalet förs på ett språk som den som avlyssnar inte förstår kan t.ex. vara när syftet med att avlyssna samtalet endast är att säkerställa att samtalet inte kopplas vidare. I sådana fall kan det räcka med att kontrollera att samtalet förs med den person som Kriminalvården har kontrollerat och godkänt att personen ska få föra telefonsamtal med (s.k. medlyssning). (KVFS 2019:6)

Elektronisk kommunikation via dator

14 § En intagen som deltar i utbildning som anordnas av Kriminalvården får kommunicera via dator med Kriminalvårdens lärare och studie- och yrkesvägledare.

Försändelser

15 § En försändelse till eller från en intagen ska befordras samma dag som försändelsen kommer till häktet, om det är möjligt och försändelsen inte ska granskas eller hållas kvar.

16 § Bestämmelserna i 17-20 §§ gäller endast om den intagne har medgivit att försändelsen granskas eller om den granskas på grund av att det är absolut nödvändigt av säkerhetsskäl enligt 3 kap. 8 § häkteslagen (2010:611). (KVFS 2011:12)

Allmänna råd

Medgivande till granskning sker normalt genom att den intagne skriver under ett s.k. postgranskningsmedgivande.

17 § Vid granskning genom öppnande av en försändelse ska, om möjligt, två tjänstemän medverka. (KVFS 2019:6)

18 § En försändelse till eller från en intagen får granskas genom

- genomlysning av försändelsen i öppnat skick,
- öppnande utan genomläsning av innehållet, eller
- öppnande och genomläsning av innehållet.

Om en försändelse har öppnats, ska den förseglas när granskningen är slutförd.

19 § Granskning av en försändelse till eller från en intagen ska ske skyndsamt. Efter granskningen ska försändelsen lämnas ut till den intagne så snart som möjligt, om den inte ska omhändertas enligt 2 kap. 12 § häkteslagen (2010:611) eller hållas kvar enligt 3 kap. 7 § samma lag.

Om innehållet i en granskad försändelse bedöms kunna vara straffbart i samband med innehav eller spridning eller om det lämnar upplysningar om brott, för vilket fängelse är föreskrivet och som kan antas föranleda annan påföljd än böter, ska Polisen underrättas så snart som möjligt. (KVFS 2014:4)

Allmänna råd till 3 kap. 9 § häkteslagen (2010:611)

Särskilda skäl mot att lämna ut en granskad försändelse kan finnas om ordningen eller säkerheten skulle äventyras vid befordran av försändelsen. Om försändelsen innehåller information som kan utgöra fara för någon annans liv eller hälsa eller uppgifter som kan äventyra ordningen eller säkerheten i häktet även efter att den intagne frigivits kan det finnas särskilda skäl att hålla kvar försändelsen även efter den tidpunkten.

Allmänna råd till 11 § häktesförordningen (2010:2011)

Särskilda skäl mot att underrätta en intagen om att en försändelse har hållits kvar kan t.ex. vara att arbetet i en redan inledd förundersökning skulle kunna skadas, om försändelsen i sig tyder på att Polisen eller Kriminalvården har vetskap om planerad brottslighet eller om försändelsen innehåller information om ett planerat brott, rymnings- eller upplöpplaner eller information som kan användas för att hota eller trakassera andra intagna eller kriminalvårdspersonal.

20 § Den intagne ska underrättas när en försändelse har granskats. Underrättelsen ska innehålla information om

1. vilken försändelse som har granskats,
2. med stöd av vilket lagrum granskningen har skett,
3. vilken typ av granskning som har utförts,
4. datum för granskningen, samt
5. vem eller vilka som medverkat vid granskningen. (KVFS 2018:3)

Gemensamma bestämmelser

21 § Upphävd genom KVFS 2017:3.

22 § Upphävd genom KVFS 2017:3.

23 § Upphävd genom KVFS 2017:3.

Giltighet för tillstånd till besök och elektronisk kommunikation

24 § Ett tillstånd till besök eller elektronisk kommunikation inom INTIK-systemet för en annan än en närstående upphör att gälla om den intagne förflyttas till ett annat häkte. Detsamma gäller ett sådant tillstånd för en närstående, om förflyttningen sker av säkerhetsskäl. (KVFS 2011:12)

Allmänna råd

Att ett tillstånd till besök eller elektronisk kommunikation fortsätter att gälla efter en förflyttning hindrar inte det mottagande häktet att vid behov genomföra en ny kontroll och eventuellt återkalla tillståndet, om det finns grund för det. Behov av att göra en ny kontroll kan finnas t.ex. om det har gått lång tid sedan föregående kontroll eller om det finns anledning att anta att en närståendes personliga förhållanden har förändrats i något avseende som påverkar prövningen av tillståndet.

25 § Upphävd genom KVFS 2018:3.

Kontakter med omvärlden för utlänningar som hålls i förvar

26 § I 11 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) finns bestämmelser om rätten för en utlänning som hålls i förvar att ha kontakt med personer utanför den inrättning där han eller hon är placerad. (KVFS 2013:5)

4 kap. Särskilda kontroll- och tvångsåtgärder

Kroppsvsitation och kroppsbesiktning

Allmänna bestämmelser

Allmänna råd till 4 kap. 7 § andra stycket häkteslagen (2010:611)

Kroppsvsitation och kroppsbesiktning är integritetskänsliga åtgärder och det bör därför i största möjliga mån undvikas att manliga intagna undersöks av kvinnlig personal.

Att en kroppsvisitation eller en kroppsbesiktning av en man utförs eller bevittnas av en kvinna kan vara nödvändigt när det inte finns manlig personal att tillgå vid verksamhetsstället. Det kan även vara nödvändigt i situationer där kroppsvisitationen eller kroppsbesiktningen behöver utföras omedelbart och inte kan skjutas upp tills manlig personal är på plats för att utföra åtgärden. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd till 13 § häktesförordningen (2010:2011)

Att en kroppsbesiktning ska utföras med beaktande av så stor enskildhet som omständigheterna medger innebär att en sådan undersökning normalt inte ska utföras i närvaro av en annan intagen. I undantagsfall kan dock en undersökning ske under sådana förhållanden, om det finns mycket starka säkerhetsskäl och åtgärden inte kan skjutas upp.

1 § Kroppsbesiktning i form av en rektal eller vaginal undersökning ska genomföras på sjukhus.

Kroppsbesiktning i form av en undersökning av en intagens munhåla, som avser annat än en okulär besiktning, ska utföras av läkare eller sjuksköterska i enlighet med av läkare meddelade anvisningar. (KVFS 2014:4)

1 a § Ny benämning: 3 kap. 7 a § (KVFS 2018:6)

2 § Den som underkastas en kroppsvisitation eller kroppsbesiktning ska få ombyteskläder eller annat att skylla sig med, om det behövs och syftet med undersökningen därigenom inte äventyras.

Allmänna råd

Syftet med ett urinprov kan äventyras om den intagne får ha på sig t.ex. en morgonrock när provet lämnas och det därigenom uppstår en risk för manipulation.

Särskilt om prov för drogkontroll

Allmänna råd till 4 kap. 5 § häkteslagen (2010:611)

Kriminalvården bestämmer vilken form av prov för drogkontroll en intagen ska lämna.

3 § Blodprov på en intagen får endast tas av sjukvårdspersonal.

4 § Andra prov för drogkontroll än blodprov ska tas av eller lämnas i närvaro av kriminalvårdspersonal. En intagen får dock lämna urinprov enskilt om

1. det finns synnerliga skäl och
2. det kan ske utan risk för att provet manipuleras.

Allmänna råd

Synnerliga skäl att få lämna urinprov enskilt kan finnas t.ex. om en intagen har dokumenterade medicinska svårigheter att lämna urinprov i närvaro av personal.

Om den intagne har missbruksproblem finns normalt risk för att provet manipuleras.

5 § En intagen får inte utan medgivande ta med föremål till rum där urinprov tas.

Allmänna råd

Vätskor, pulver och liknande är exempel på föremål som inte får tas med utan medgivande.

6 § En intagen ska så snart det kan ske underrättas om resultatet av ett prov för drogkontroll.

7 § Om en preliminär analys av ett prov för drogkontroll genom saliv- eller svettprov visar positivt resultat ska den intagne föreläggas att lämna ett nytt prov för slutlig analys.

Allmänna råd

Det nya provet bör vara ett urinprov.

8 § Ett positivt resultat av en preliminär analys av ett prov för drogkontroll får bara utgöra underlag för beslut av inskränkande karaktär om beslutet inte kan skjutas upp.

Allmänna råd

Ett beslut som inte kan skjutas upp kan avse t.ex. vistelse utanför häktet eller besök.

Särskilt om tulltoalett

9 § En intagen som underkastas en kroppsbesiktning, som genom användning av tulltoalett syftar till att avgöra om den intagne har något föremål i kroppen, ska hållas under ständig tillsyn.

Allmänna råd

Med tulltoalett avses en toalett som ger Kriminalvården möjlighet att undersöka vad som finns i den intagnes avföring.

Omhändertagande av otillåtna föremål

Allmänna råd till 4 kap. 8 § häkteslagen (2010:611)

Insulinpennor och andra liknande läkemedel som har förskrivits av läkare är inte särskilt ägnade att användas vid narkotikamissbruk eller för annan befattning med narkotika och bör därför inte omhändertas med stöd av denna bestämmelse.

10 § Sådana medel, varor och föremål som avses i 4 kap. 8 § häkteslagen (2010:611) och som medförs, påträffas eller sänds på ett sätt som avses i samma bestämmelse ska omhändertas.

Finns det inte någon känd ägare till egendomen ska den förstöras. Finns det en känd ägare ska egendomen förstöras, om det inte finns synnerliga skäl mot det. Egendomen ska inte heller förstöras om den ska överlämnas till polis.

Omhändertagna medel, varor och föremål som inte ska förstöras, och som inte ska överlämnas till polis, ska hanteras enligt bestämmelserna om omhändertagande av personliga tillhörigheter i 2 kap. häkteslagen. (KVFS 2018:6)

Allmänna råd

Synnerliga skäl att inte förstöra medel och varor enligt 10 § kan finnas t.ex. om det är fråga om legala medel eller varor till ett inte obetydligt värde.

10 a § När egendom omhändertas enligt 4 kap. 8 § häkteslagen (2010:611) ska åtgärden dokumenteras. Om egendomen har en känd ägare ska han eller hon underättas om omhändertagandet. (KVFS 2011:12)

Fängsel

11 § En intagen som har belagts med fängsel för att han eller hon uppträder våldsam ska hållas under noggrann tillsyn så länge åtgärden består.

5 kap. Hälso- och sjukvård

1 § En intagen ska, i anslutning till att han eller hon tas in i häkte, tillfrågas om sitt hälsotillstånd. Den intagne ska så snart som möjligt ges möjlighet att få sin hälsa undersökt av en sjuksköterska, om en sådan undersökning inte har genomförts i ett annat häkte eller i en anstalt. En intagen som har en pågående medicinsk behandling ska dock alltid ges möjlighet att träffa sjuksköterska.

2 § En intagen som har förskrivits viss medicin ska få tillgång till den enligt förskrivningen.

Allmänna råd

Att den intagne ska få tillgång till sin medicin innebär inte att han eller hon alltid har rätt att inneha den enligt bestämmelserna om personliga tillhörigheter i 2 kap.

3 § Vid akut sjukdom eller skada ska den intagne omedelbart få sjukvård.

Allmänna råd till 5 kap. 1 § tredje stycket häkteslagen (2010:611)

Villkor ska vara individuellt utformade utifrån riskbedömningen och omständigheterna i det enskilda fallet. Villkor kan avse t.ex.

- skyldighet att följa uppgjord planering för vistelsen utanför häktet,
- skyldighet att under hela eller delar av vistelsen utanför häktet vistas inom ett visst geografiskt område, eller
- åtföljande av personal under vistelsen utanför häktet.

6 kap. Bidrag av allmänna medel

1 § En intagen får beviljas bidrag enligt bestämmelserna i detta kapitel, om det är skäligt med hänsyn till den intagnes ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt. Bidrag för telefonsamtal som är av stor vikt för den intagnes frigivningsförberedelser får dock beviljas oavsett den intagnes ekonomiska förhållanden.

Bidrag kan endast utgå för kostnader som har uppkommit under verkställigheten. En ansökan om bidrag ska ges in innan den intagne frigiges.

Ett beslut om bidrag kan ändras till den intagnes nackdel om förhållandena som ligger till grund för bidraget ändras mellan beslutet och utbetalningen och de nya förhållandena skulle medföra att bidraget inte skulle beviljas eller beviljats med ett lägre belopp vid en ny prövning. (KVFS 2012:2)

Allmänna råd

Det är normalt inte skäligt att bevilja bidrag om den intagne kan betala själv eller om det går att förutse att han eller hon inom en rimlig tidsperiod kan täcka kostnaden genom ersättning för sysselsättning eller någon annan inkomst och åtgärden som ska täckas genom bidraget kan skjutas upp. Kriminalvårdens utredning om den intagnes betalningsförmåga kan variera beroende på vad för slags bidrag den intagne ansöker om.

Om den intagne saknar pengar och det beror på att han eller hon inte har hushållat med dem på ett rimligt sätt bör det vägas mot hur angelägen den åtgärd som ska täckas genom bidraget är.

Att kostnaden ska ha uppkommit under verkställigheten innebär att åtgärden som föranlett betalningsskyldighet ska ha vidtagits innan frigivning.

(KVFS 2012:2)

Allmänt ekonomiskt bidrag (häktesbidrag)

2 § En intagen får beviljas häktesbidrag med högst 100 kronor per vecka. Utbetalning av häktesbidrag som beviljas av Kriminalvården ska ske till det konto som avses i 2 kap. 5 §. (KVFS 2020:5)

3 § Upphävd genom KVFS 2017:3.

Telefonsamtal

4 § En intagen får beviljas bidrag för ett kortare telefonsamtal per vecka med närstående barn. En intagen får också beviljas bidrag för telefonsamtal som är av stor vikt för hans eller hennes frigivningsförberedelser eller som annars är särskilt angelägna. (KVFS 2013:5)

Allmänna råd

Särskilt angelägna telefonsamtal kan t.ex. vara en sådan underrättelse till närstående som avses i 24 kap. 21 a § rättegångsbalken eller 3 § häktesförordningen (2010:2011) eller ett telefonsamtal till närstående vid allvarlig sjukdom.

Bidrag för telefonsamtal kan ges genom att Kriminalvården låter den intagne ringa utanför INTIK-systemet utan att debitera honom eller henne för samtalskostnaden eller genom att Kriminalvården ger den intagne telefonkort till INTIK-systemet.

Tandvård

5 § En intagen som behöver akuttandvård får beviljas bidrag för sådan vård.

Allmänna råd

Vad som avses med akuttandvård framgår av allmänna råd till 1 kap. 16 §.

Glasögon

6 § En intagen som behöver göra en synundersökning eller behöver glasögon får beviljas bidrag för det.

Allmänna råd

Behovet av glasögon bör vara utrett genom intyg av legitimerad optiker eller ögonläkare. En intagen som uppfyller Transportstyrelsens krav på synskärpa för B-körkort (personbil) utan villkor om synkorrigering (binokulär synskärpa på minst 0,5) bör normalt inte beviljas bidrag för glasögon. Bidrag för glasögon bör inte heller beviljas vid mindre synförändringar eller om endast kort tid kan antas återstå av frihetsberövandet. Bidrag bör endast beviljas för enklare bågar och glas av standardtyp.

Frigivning

7 § En intagen som vid frigivningen har ett akut hjälpbehov får beviljas bidrag för sin hemresa och uppehälle. Bidrag får under samma förutsättningar också beviljas för kläder och skor som är anpassade för årstiden, om den intagne saknar sådana.

Bidrag för hemresa får beviljas för resa till

1. hemorten, om den ligger i Sverige,
2. närmaste gränspassage i bosättningslandet, om bosättningsorten ligger utanför Sverige men inom Norden, Europeiska unionen eller Liechtenstein, eller

3. svenska gränsen, om bosättningsorten ligger i ett annat land än de som avses i 1 och 2.

Bidrag för uppehälle utgår med högst 80 kronor per dygn, om det inte finns särskilda skäl. Bidrag för resor utgår med högst det belopp som motsvarar billigaste färd sätt med allmänna kommunikationsmedel. (KVFS 2013:5)

Allmänna råd

Den intagnes behov efter frigivningen ska normalt tillgodoses genom socialnämnden. Ett akut hjälpbehov kan dock uppstå i avvaktan på tid för besök där. Även en intagen som ska utvisas eller avvisas kan ha ett akut hjälpbehov under en kortare tid efter utvisningen eller avvisningen.

Det finns inte något akut hjälpbehov avseende kläder och skor om den intagne kan få sådana lämnade eller skickade till sig.

Särskilda skäl att bevilja bidrag för uppehälle med högre belopp än 80 kronor per dygn kan finnas t.ex. om den intagne på grund av medicinska skäl behöver specialkost. (KVFS 2013:5)

7 kap. Journal

Allmänna råd till 5 § häktesförordningen (2010:2011)

Begreppet journal omfattar både pappershandlingar och digitala handlingar. (KVFS 2011:12)

1 § Bestämmelser om behandling av personuppgifter inom Kriminalvårdens verksamhet finns i brottsdatalagen (2018:1177), lagen (2018:1699) om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område och kriminalvårdensdatalagen (2018:1235) med tillhörande förordningar. Bestämmelser om behandling av personuppgifter som inte utförs i syfte att verkställa straffrättsliga påföljder finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (GDPR).

Dokumentation i journal ska ske så snart som möjligt. (KVFS 2019:6)

2 § Varje uppgift som förs in i en journal ska utformas så att den enskildes integritet respekteras. Uppgifterna ska vara korrekta och sakliga. (KVFS 2019:6)

Allmänna råd

Principerna i de författningar som nämns i 1 § om bl.a. laglighet, korrekthet, öppenhet och konfidentialitet bör även tillämpas på andra uppgifter än personuppgifter som förs in i journalen. (KVFS 2019:6)

3 § Vid rättelse av en felaktighet i journalen ska det, utöver vad som framgår av 5 § andra stycket häktesförordningen (2010:2011), anges vad rättelsen bestod i. (KVFS 2011:12)

4 § Endast den personal som behöver tillgång till journalen för att kunna utföra sitt arbete har rätt att ta del av den. (KVFS 2011:12)

8 kap. Övriga bestämmelser

Bevakningsföretag

Allmänna råd till 8 kap. 1 § häkteslagen (2010:611)

Särskilda skäl för att förordna en väktare för bevakningsuppdrag inom förvaringslokalen kan finnas t.ex. när en intagen behöver stå under ständig uppsikt vid kroppsbesiktning genom användning av tulloalett eller på grund av risk för självskadande handlingar. Särskilda skäl finns dock inte när det gäller mer ordinära bevakningsuppgifter. (KVFS 2020:5)

1 § En väktare får förordnas för bevakningsuppdrag inom förvaringslokalen endast när det är lämpligt av säkerhetsskäl. (KVFS 2020:5)

2 § Vid ett bevakningsuppdrag inom förvaringslokalen ska väktaren alltid stå under ledning av kriminalvårdspersonal. (KVFS 2020:5)

Övrigt

3 § Chefen för Kriminalvården får besluta om undantag från dessa föreskrifter. (KVFS 2011:12)

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 april 2011.

Genom författningen upphävs

1. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för behandling i häkte (KVFS 2007:1),
2. Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2007:1) om behandling i häkte (KVFS 2008:10), samt
3. Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för behandling i häkte (KVFS 2007:1) (KVFS 2010:2).

LARS NYLÉN

Ulf Jonson